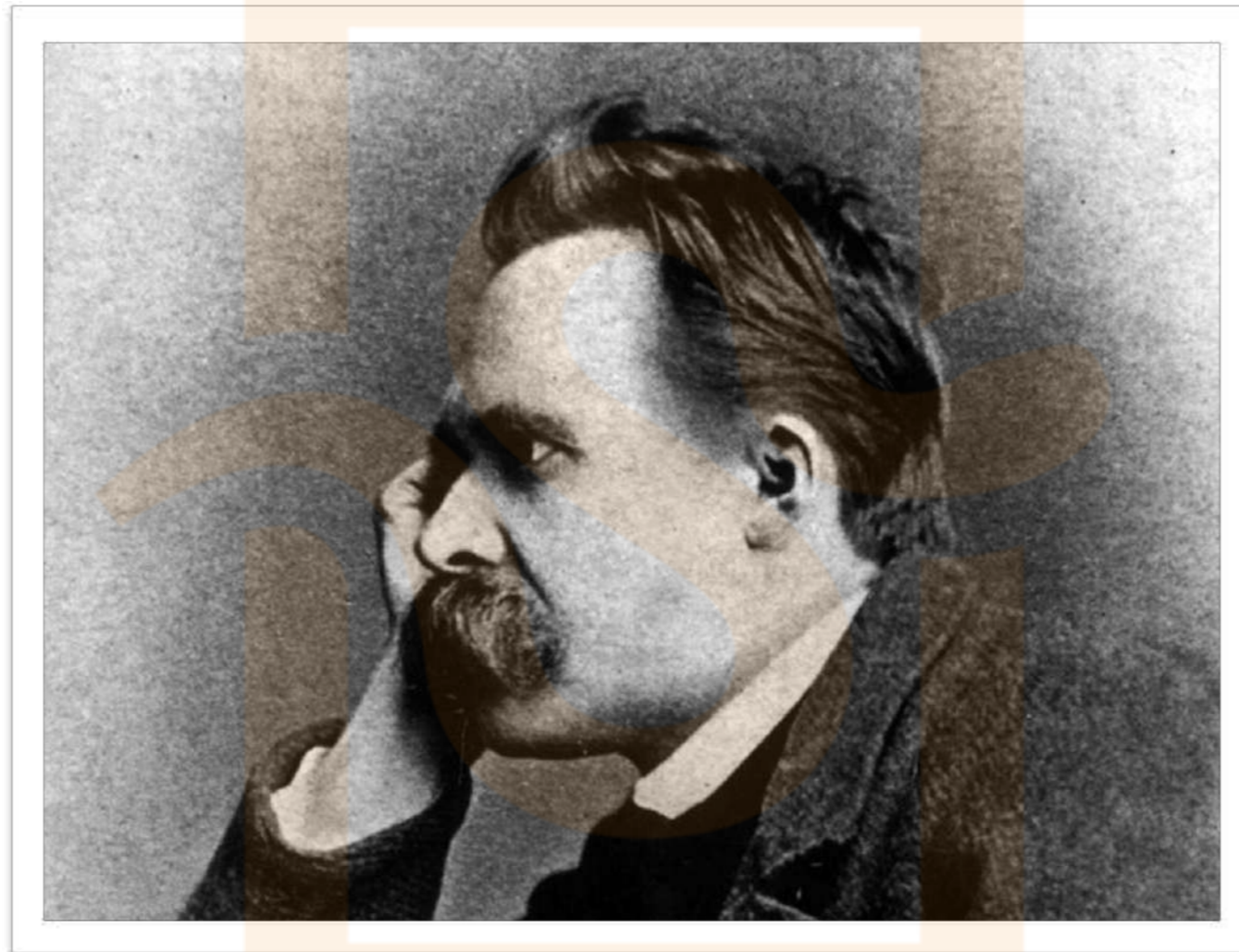

Friedrich Nietzsche

(1844-1900)

Filosofar a martellades

Un nou context filosòfic: el vitalisme

- La cultura de la 2a meitat del s. XIX es caracteritza per una actitud de sospita i de denúncia. La filosofia de Nietzsche continuarà amb el desemmascarament de la cultura i dels valors predominants.
- La filosofia s'orienta ara cap al *vitalisme* i l'*historicisme*. La vida esdevindrà el principi explicatiu de tot i inexplicable. I l'historicisme afirmarà que la vida és història en tant que procés no mesurable. Triomfa, doncs, la tesi que la raó no té la primacia, ni la científica ni l'especulativa.
- Nietzsche no accepta que la raó sigui l'element últim que tot ho valida. A la base de la raó hi podem resseguir la presència exigent de la vida mateixa.

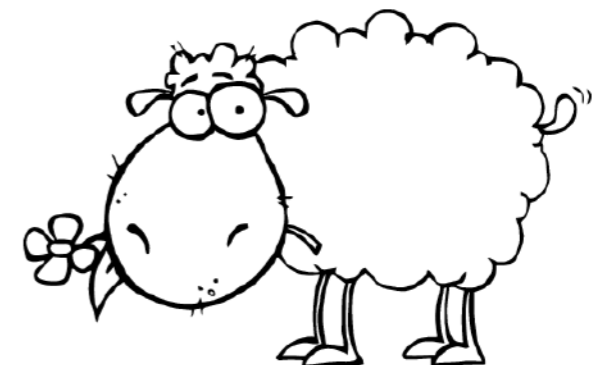
La vida és voluntat de poder

- La vida no és entesa com un esperit de supervivència sino com a voluntat d'afirmació, esdevé l'origen d'accions, sentiments i pensaments.
- La racionalitat o la moralitat són eines al servei de la vida. La raó i els seus conceptes (de la mateixa manera que la moral i els seus valors) no són entitats autònomes que calgui valorar per elles mateixes.
- La voluntat de poder és l'essència de la vida per Nietzsche, voluntat d'afirmar la pròpia realitat.
- Nietzsche considera que els sistemes morals, religiosos o filosòfics han de ser entesos com a estratègies que la vida humana utilitza per afirmar-se, per imposar la seva voluntat de poder.

Voluntat de poder

- La voluntat de poder és el nou criteri que fa possible el coneixement i la valoració de les coses. Ara ja no hi ha valors suprems: l'únic valor i criteri suprem és, i ha de ser, la vida.
- *Voluntat de poder* no significa, però, estar contents amb nosaltres mateixos i “voler el poder”. Més aviat al contrari, significa voler que el poder de la vida augmenti. Tot poder és exaltació del poder de la vida.
- Es tracta de la vida entesa com a força, com a voluntat d'expansió i creixement. Això és l'únic que genera valor fins superar els límits d'espai i temps.

Tipologies vitals:
vida noble i vida feble

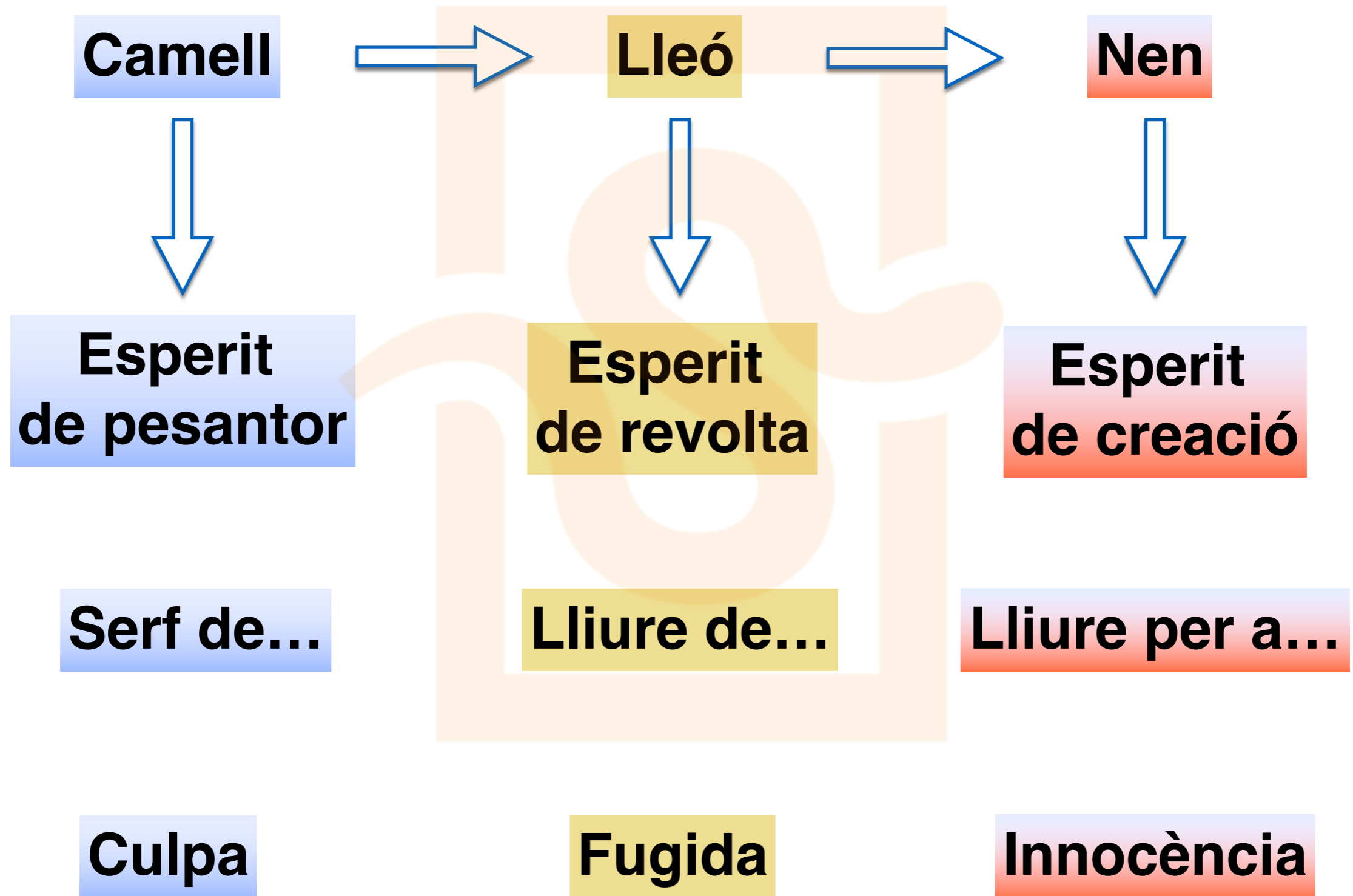

Els tres estadis de l'esperit

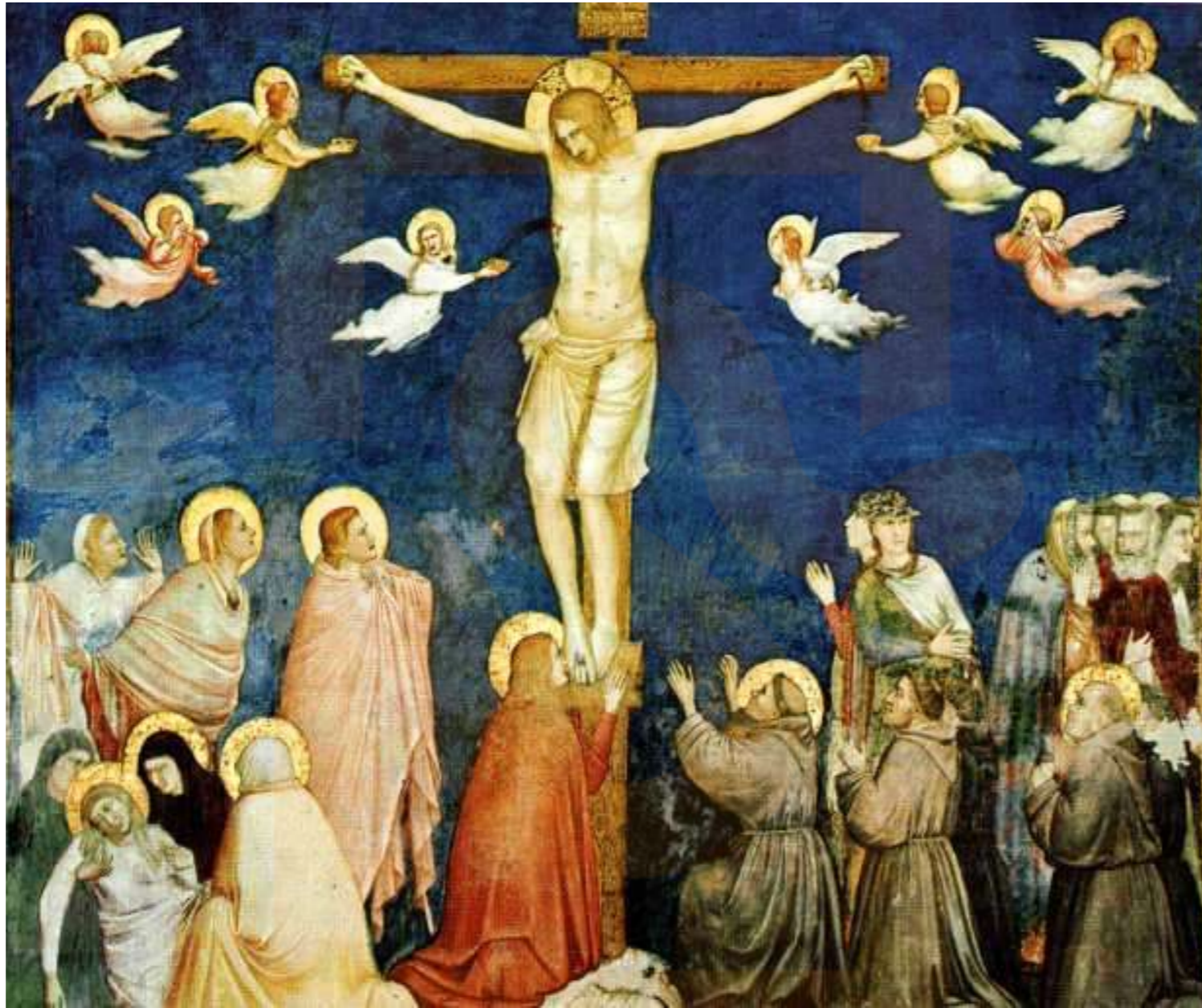

***Lliure et dius? Vull sentir el teu pensament dominant i no que has fugit d'un jou (...)
Lliure de què? (...) Els teus ulls han d'anunciar-me amb claredat: lliure per a què?***

Els tres estadis de l'esperit

La crítica a la moralitat

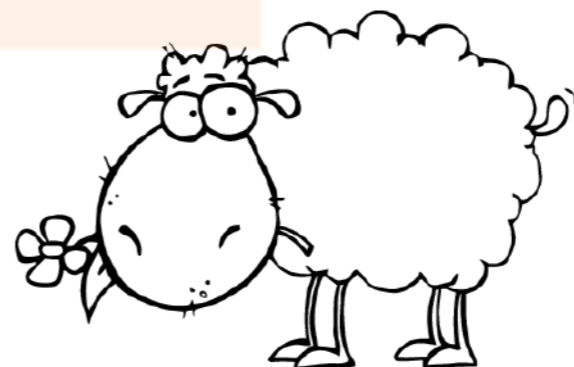
Amb el símbol de la creu de Crist, per al Nietzsche el cristianisme consagra l'odi a la vida i el triomf i revenja dels febles.

La crítica a la moralitat

La moral és una eina al servei de la voluntat de ser. Els valors no valen per si mateixos, sinó que el seu valor prové de la seva capacitat per servir a la vida.

La vida però, no es manifesta d'una única manera. Hi ha vides nobles i vides febles, totes elles intenten afirmar-se.

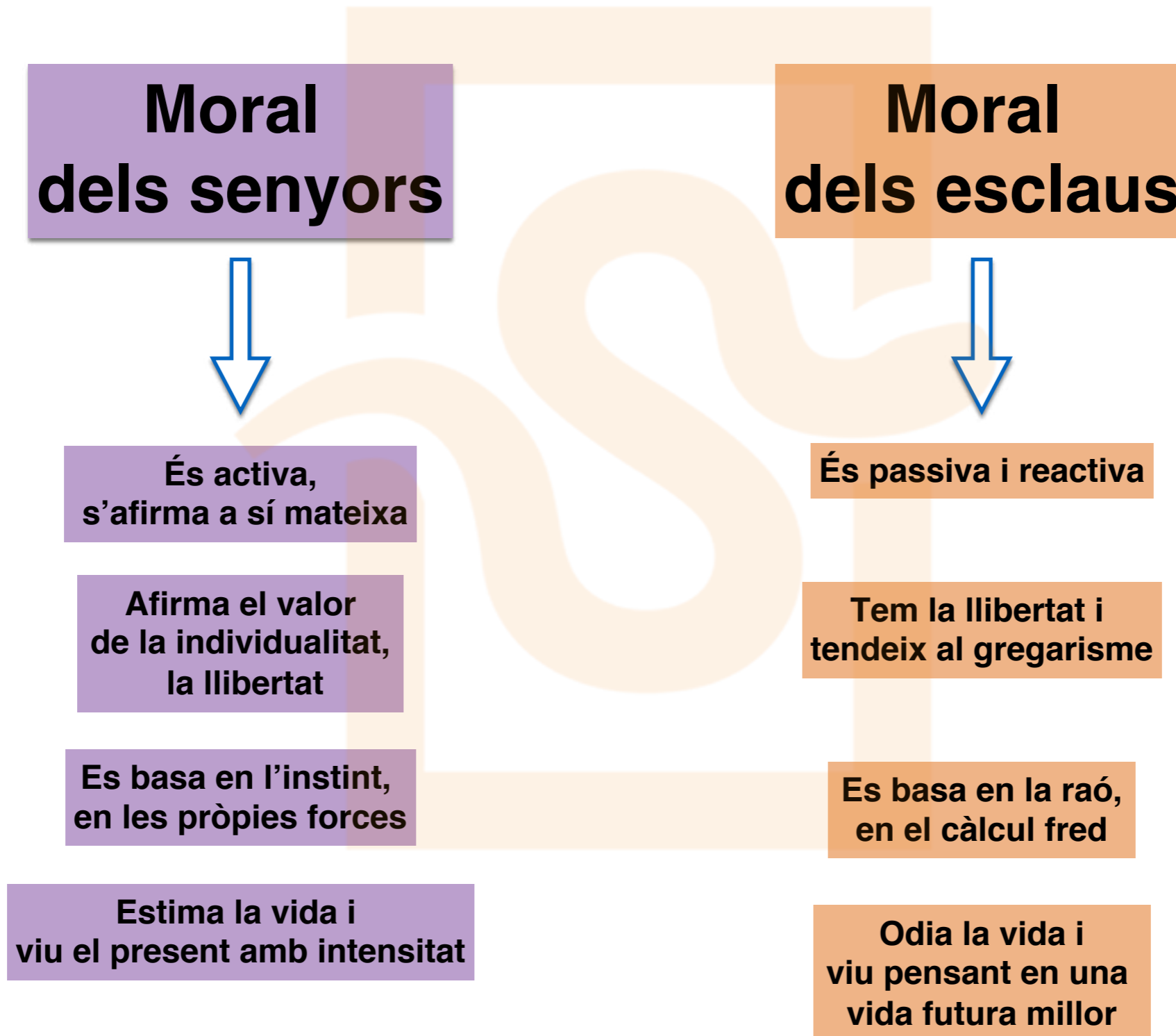
Dues morals contraposades: moral dels senyors i moral dels esclaus.

Crítica de la moralitat

Noble, feble; àliga, anyell; senyor, esclau

La mort de Déu

La moral feble proposa els seus valors, els presenta com a únics i els justifica en la voluntat d'un Déu bondadós.

La vida feble necessita referències fermes, però Nietzsche afirma que ja no és possible mantenir la confiança en Déu, ni en cap dels seus substituïts.

La submissió de la vida a la raó, la reverència vers el coneixement científic, l'Estat com a legitimador absolut, la pertinença a un poble...són estratègies al servei d'una forma de vida que les necessita.

Nietzsche nega l'existència d'un centre unificador i qualifica aquesta situació de pèrdua de referències com a mort de Déu.

La mort de Déu i el nihilisme

Nietzsche és sovint qualificat de **nihilista**, de negador de valors, però no és cert. Nietzsche considera que els valors són l'**eina fonamental d'afirmació de la vida**. Allò que nega és que aquests valors siguin únics, que tinguin un caràcter objectiu i universal.

Cal substituir el monoteisme no pas per l'ateisme (pèrdua de valors) sinó per un **politeisme entès com a pluralitat de valors**, com a possibilitat d'autoafirmar-se de múltiples maneres.

És clar que per aquell que consideri que només hi ha uns únics valors vàlids, el **perspectivisme** de Nietzsche, la seva visió relativista, és equivalent al nihilisme.

La mort de Déu, la pèrdua d'uns criteris morals únics i preestablerts, és precisament la **condició d'existència del superhome**.

Nihilisme

La frase de Nietzsche «Déu ha mort» ens revela l'essència d'aquest pensament sobre la història d'Occident. «Déu ha mort» significa que, en ser desposseït el món suprasensible de la funció ordenadora de les nostres existències, ens hem quedat sense brúixola, **sense poder donar un sentit a aquesta vida**. Si Déu, com a síntesi del fonament suprasensible i origen de tot allò real, ha perdut tota la seva força obligatòria i, sobretot, «constructiva», és obvi que **l'ésser humà ha perdut totalment l'orientació en el món**.

El nihilisme té dues cares: una de **negativa**, com a essència de la tradició platonicocristiana que explica la crítica destructiva de la tradició occidental, i una de **positiva**, perquè el nihilisme —és a dir, la reflexió sobre el nihilisme— suposa el **reconeixement de les condicions que han portat Occident a esdevenir nihilista**; en aquest sentit, és com s'il·luminen els intents per escapar del nihilisme.

NIHILISM

I believe in it

Nihilisme

Nietzsche no solament va pensar, sinó que va patir les conseqüències del nihilisme, com a europeu del segle XIX; per aquesta raó, el pensament nietzscheà reflecteix els tres grans «moments» :

- a. Nihilisme com a conseqüència immediata de la destrucció dels valors vigents fins aleshores: és el moment del dubte, de la desorientació radical i de la pèrdua de sentit.**
- b. Nihilisme com a afirmació del propi procés nihilista en tant que conseqüència necessària del pensament platonicocristià: és el moment de la reflexió, del distanciament respecte d'aquesta tradició.**
- c. Nihilisme com a punt d'inflexió cap a una nova perspectiva de l'ésser i de l'home: és el moment de la nova valoració de la vida, de l'esperança; la gran «aurora». Aquest tercer aspecte del nihilisme és recorregut no per la reflexió racional, sinó per quelcom instintiu, que Nietzsche anomena «voluntat de poder»**

L'etern retorn

Nietzsche és sovint qualificat de **nihilista**, de negador de valors, però no és cert. Nietzsche considera que els valors són l'**eina fonamental d'afirmació de la vida**. Allò que nega és que aquests valors siguin únics, que tinguin un caràcter objectiu i universal.

Cal substituir el monoteisme no pas per l'ateisme (pèrdua de valors) sinó per un **politeisme entès com a pluralitat de valors**, com a possibilitat d'autoafirmar-se de múltiples maneres.

És clar que per aquell que consideri que només hi ha uns únics valors vàlids, el **perspectivisme** de Nietzsche, la seva visió relativista, és equivalent al nihilisme.

La mort de Déu, la pèrdua d'uns criteris morals únics i preestablerts, és precisament la **condició d'existència del superhome**.